

§ 200 Svenska kyrkans kulturarvsarbete

SVEN ESPLUND:

Fru ordförande, ledamöter, biskopar och åhörare! Jag talar för Kyrkorättsutskottet som yrkar avslag på motion 2014:81 i sin helhet. Det råder alltså ingen tvekan om att motionären som skrivit den här motionen har gjort det med stor omtanke om vår kyrkas rika kulturarv. Som redan har sagts flera gånger här så har vi en känsla av att man slår öppna dörrar, det verkar som om vi har en form av svängdörr i kyrkomötet.

I den första att-satsen yrkas ”att kyrkostyrelsen ska utreda hur den nationella nivån kan förstärka och fördjupa arbetet med det kyrkliga kulturarvet”. I tredje att-satsen yrkas ”att kyrkostyrelsen ska lämna förslag på hur Svenska kyrkans centrala kulturarvsförvaltning kan förstärkas för att den nationella nivån bättre ska kunna samordna verksamhetsstöd för stift och församlingar i arbetet med kyrkliga inventarier och textilier”.

Det här är ett fortlöpande arbete som har pågått och pågår inom enheten för kulturarvsstöd. Nu senast har en mycket kvalificerad kulturarvschef rekryterats som har mycket långvarig erfarenhet av kyrkoantikvariska frågor på Riksantikvarieämbetet. Samråd sker regelbundet med stiftet om frågor inom angivna områden och jag vill påstå att de här mötena har varit mycket givande för båda parter. På stiftsnivån har det skett och sker kompetensutveckling genom utbildningar och nyrekryteringar. Idag har alla stift stiftsantikvarier och övervägande del av stiftet har också byggnadsteknisk kompetens. För att möta efterfrågan i fastighetsförvaltning pågår uppbyggnad av sådan kompetens i stift som saknar detta idag. Det finns också behov av att stärka tillgången till en konservatorskompetens. De här områdena kräver speciella kunskaper och högkvalificerad kompetens och det är inte givet att de finns att tillgå på alla orter. Här måste alltså till samverkan även mellan stiftet för att dra nytta av de resurser som ändå finns.

Det har således skett en hel del på såväl nationell nivå som stiftet i de här frågorna. I de samtal med regeringen som har förevarit framgick att man noterat att Svenska kyrkan har utvecklat sin kompetens på ett mycket positivt sätt.

I andra att-satsen yrkas ”att kyrkostyrelsen ska undersöka förutsättningarna för att i samverkan med staten inrätta ett nationellt kyrkohistoriskt museum”. Nu finns ju många lokala och regionala exponeringar av vårt rika kulturarv som därmed gjorts tillgängliga för en bred allmänhet. Här krävs dock insatser från pastorat och församlingar att erbjuda en bättre tillgänglighet än vad som är fallet idag. Utskottet anser att det inte skulle vara till en fördel att söka isolera kyrkans kulturarv från övrigt kulturarv. Vi bör vara medvetna i kyrkan om att det kyrkliga arvet utgör en mycket stor andel av rikets samlade kulturarv. Kyrkans kulturarv är alltså inget särintresse utan har ett stort nationellt allmänintresse.

Jag yrkar således bifall till Kyrkorättsutskottets förslag på avslag av motion 2014:81.

ANN-CHRISTINE FROM UTTERSTEDT:

Fru ordförande, ledamöter, biskopar och åhörare! Jag börjar med att yrka bifall till motion 2014:81 i sin helhet.

Motionen berör bland annat att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur arbetet med det kyrkliga kulturarvet på den nationella nivån kan fördjupas och förstärkas. Jag upplever att i Kyrkorättsutskottets betänkande, där jag sitter som ersättare, uppfattas att allt redan görs, och mycket görs redan och det kan man inte ifrågasätta. Den här motionen föranledde att utskottet gjorde ett gediget arbete och presentation

av allt som görs i dagsläget och det är bra. Om arbetet vore perfekt skulle inte den här motionen ha lämnats in. Diskussionerna i utskottet berörde att brister finns bland annat när det gäller kunskapen om hur man hanterar textilier. När det gäller förslaget om ett kyrkohistoriskt museum tycker vi att det vore otroligt härligt och ett framsteg för Svenska kyrkan att fler får tillgänglighet till alla vackra ting som vi har. I utskottet diskuterades också att man ville se att kyrkorna är levande rum, ett levande museum. Men då tycker jag att man har missat själva poängen, för det är ju trots allt så att många kyrkor idag är svårtillgängliga. De är stängda större delen av veckan. Många av de här tingen är undanstoppade någonstans så att man inte får ta del av dem.

Jag yrkar bifall till motion 2014:81.

ARON EMILSSON:

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till min motion 2014:81. Jag vill också tacka Kyrkorättsutskottet och utskottets representant för de fina orden. Det här är en motion lagd i all välmening, och jag är medveten om att mycket görs och har gjorts på det här området den senaste tiden med ny samordnare och ledning kring detta och samverkan med Riksantikvarieämbetet. Det är ju så här att Svenska kyrkan förvaltar landets största sammanhållande kulturarv. Vi har ett mål om att det kyrkliga kulturarvet ska bevaras, användas och utvecklas. På Svenska kyrkans hemsida under Kultur och kulturarv synliggörs mycket av det här och som finns, begravningsplatserna som historiska öppna arkiv, att lära sig om kyrkorummets olika delar och betydelse, men hur ser möjligheterna ut i förhållande till behoven för de som arbetar med kulturarvet på fältet. De signaler jag har fått och blivit uppmärksamrad på tidigare är att den centrala enheten för de här frågorna är relativt lite underbemannad i förhållande till vilka resurser det finns ute i landet. Förutsättningarna skiftar stort mellan församlingar och stift, i vilken personaltäthet och vilka resurser man har för att arbeta med de här frågorna. Jag har själv arbetat med de här frågorna delvis inom Svenska kyrkan tidigare och vet att hur man synliggör, levandegör, bevarar och vårdar kulturarvet är väldigt mycket beroende av vilka som arbetar med detta på församlingsnivå. Jag har alldeles nyligen motionerat i Sveriges riksdag om att vi ska stärka och öka den kyrkoantikvariska ersättningen som också skulle kunna omfatta mer av det immateriella arvet, administrationen kring det och våra fysiska artefakter.

Bifall till motion 2014:81.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 209.